

Potrebne prilagoditve slovenske lesnopredelovalne industrije glede na spreminjanje drevesne sestave gozdov

Vetrolomi, snegolomi, žledolomi in posledično gradacije podlubnikov vedno bolj vplivajo na zmanjševanje deleža smreke v naših gozdovih. Predvsem podlubniki postajajo največja težava za obstoj smreke. Pri omejevanju škode je ključno zgodnje zaznavanje napadenih dreves in s tem pravočasna zaustavitev nadaljnega širjenja podlubnikov. Za lažje delo terenskih gozdarjev so bile v zadnjih letih razvite številne aplikacije, ki napovedujejo gradacije podlubnikov tako časovno kot tudi prostorsko. Še vedno pa ostaja ključno odkrivanje dreves na terenu, ko je napad podlubnikov še v zgodnji fazi. Glavni znaki so smoljenje in prah črvlin, ki se kopiči na deblu, koreničniku ali v ožji okolici drevesa. Vendar pa je tovrstno delo zamudno, pogosto omejeno samo na pregledovanje robov že saniranih jeder. Poleg tega so znaki napadenega drevesa vidni šele, ko se mu približamo vsaj na en meter. V nasprotju z ljudmi imajo psi izjemno občutljiv voh, ki ob primernem šolanju in vodenju lahko pomaga pri odkrivanju napadenih dreves. Pes lahko namreč vonj feromonov, ki jih podlubniki oddajajo za medsebojno komunikacijo, zazna že na razdalji okoli 50 metrov (od 25 do 150 metrov). V tej številki objavljamo prispevek, v katerem je predstavljen primer uspešnega dela s psičko Loti pri odkrivanju lubadark na Pokljuki.

Podatkovna zbirka nastala na podlagi velikoprostorskega monitoringa gozdov in gozdnih ekosistemov omogoča predstavitev in izračun osnovnih kazalcev o stanju in spremembah slovenskih gozdov na nacionalni ravni. Objavljamo prispevek s predstavitvijo metodologije monitoringa in načina izračuna nekaterih izbranih značilnosti gozda. Navedena je tudi primerjava stanja gozdov v obdobju 2007–2012 in 2012–2018. Podatki nakazujejo na spreminjane drevesne sestave v naših gozdovih, in sicer je bil v letu 2018 delež bukve v lesni zalogi prvič večji kot delež smreke. Od skupne ocene 330 m³/ha je bilo listavcev 186 m³/ha, iglavcev pa 144 m³/ha.

Kljub vsem z njo povezanimi težavami pa smreka ostaja priljubljena in najbolj zaželena drevesna vrsta v lesnopredelovalni industriji in gradbeništvu. A glede na trenutno stanje smreke v Sloveniji in ocenjeni delež zanjo primernih rastišč ter napovedi glede podnebnih in z njimi povezanih sprememb se bo v prihodnje še manjšal delež smreke v lesni zalogi. Zato bo nujno poiskati in vpeljati načine, ki bodo še naprej omogočali trajnostno in sonaravno gospodarjenje z gozdovi ter hkrati omogočili prilagoditve in uspešno delovanje lesnopredelovalne industrije.

dr. Mitja SKUDNIK in dr. Polona HAFNER